

La Unió Naval de Levante intenta salvar una situació desesperada

No n'és cap excepció. La Unió Naval de Levante, una empresa per a la construcció de vaixells i nascuda a València a principis de segle, pateix la mateixa crisi que la resta del sector arreu de l'Estat. Aquesta crisi té unes fortes repercussions econòmiques i socials que fins ara ningú no ha estat capaç de resoldre, per bé que s'hagen estudiat tota mena de remeis. Fernando Abril i Manuel Broseta se n'ocupen. Són els «salvadors» de la UNL.

C. PRÀCTICA

Fernando Abril, amb l'ajut inestimable de Banco Central, està disposat a demostrar que és capaç d'alçar durant 1984 la major suspensió de pagaments que haja presentat cap indústria valenciana. Probablement amb grans despeses socials, el qui va ser vituperat vice-president econòmic d'Adolfo Suárez, pensa traure a flor d'aigua Unió Naval de Levante. D'ençà de l'any 78, aproximadament, l'empresa, controlada pel grup de Banco Central, comença a veure com cau en picat el seu compte de resultats, entre altres coses per la crisi del mercat mundial de nòlits i la disminució efectiva de la capacitat de consum, ja que UNL està especialitzada —aquest és un dels punts claus de l'empresa— en la construcció de ferrys per al transport de viatgers.

No més vaixells

La crisi econòmica fa que la construcció de nous vaixells de passatgers siga innecessària i les navilieres —en especial Transmediterrànea, principal client de les drassanes valencianes— deixen de renovar la seua flota. Els ferrys, deixen de ser negoci.

Al marge d'aquest afer conjuntural, UNL té seriosos problemes estructurals: excés de plantilla, política salarial no ajustada a la crisi, estructura financera fictícia, excessiva dependència comercial d'un reduït nombre de clients, incorrecta política de marketing, etc.

Aquests problemes es detecten a partir de 1978, però és entre 1981 i 1982 que prenen un caire greu. Llavors, els propietaris d'UNL (és l'única drassana privada que queda a l'Estat espanyol de la mateixa capacitat) patiren allò que podríem ano-

menar «crisi de confiança» en l'empresa, i s'inicià un procés tendent a desvincular-los-en.

El capital social d'UNL era controlat majoritàriament pel grup de Banco Central, que detenia del 30 al 35% de les accions. Però, a més, el grup controlava l'empresa per la via financera; els bancs del grup n'eren els principals creditors i, en cas d'haver volgut executar el deute, els haurien posat contra les cordes.

Cap a on tirar

Dues opcions es plantejaren al llarg del 82. D'una banda, la venda al grup privat Ascón, controlat pel financer argentí Aslin, el qual el mes de maig d'aquell any ja tenia la titularitat d'Astilleros del Atlántico. L'operació quedà descartada, en part perquè l'administració espanyola no acabava de veure clara la solvència del possible comprador, i en part perquè aquest, en no obtenir els suports financers oficials desitjats, donà marxa enrere.

L'altra opció va ser la plantejada pel comitè d'empresa —especialment per CC OO— i amb el suport del PCE, consistent en la integració d'UNL al grup de petites i mitjanes drassanes públiques espanyoles; la cessió de l'empresa de Banco Central a l'INI.

UGT, per la seua banda, sabent que la resposta de l'INI seria negativa —com de fet ho ha estat—, entenia que la solució passava per elaborar un pla de reconversió específic per a UNL, sanejar financerament l'empresa, incloent-hi la participació del capital privat, i racionalitzar les relacions entre UNL i les grans drassanes públiques, per evitar allò que és corrent de fa anys i que són les pràctiques de competència deslleial per part d'AESA respecte a la UNL. De fet, aquest ha estat el camí triat.

Sense horitzó

Ja aleshores, la situació de les drassanes valencianes era desesperada, els treballadors duïen mesos sense cobrar les nòmines i començaven a aparèixer problemes en l'abastament de material per part dels proveïdors tradicionals, a causa de la manca de pagaments acumulada per UNL.

Durant l'estiu del 82, la situació social i laboral que es viu a les drassanes, amb una plantilla pròxima als

dos mil homes, és d'alta tensió, amb manifestacions, càrregues policials, mort d'un obrer d'un colp de pilota de la policia, etc.; la plantilla es tanca i pren les drassanes..., però, malgrat tot, continuen sense solucionar-se els problemes de l'empresa: les nòmines per al personal continuen sense arribar i les càrregues financeres es mantenen.

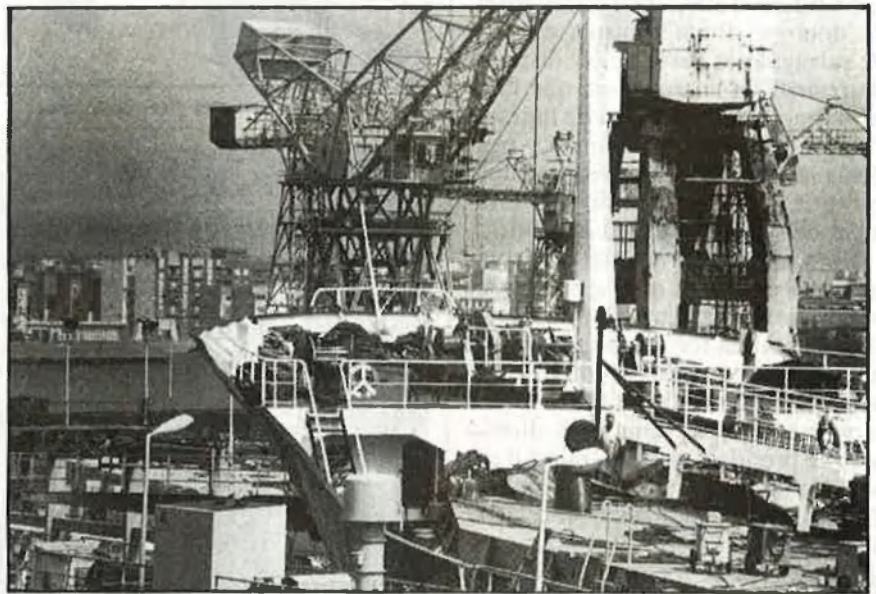
Llavors es calculava que el sanejament financer que la situació exigia significava una aportació de capital de 2.000 a 2.500 milions.

Durant l'estiu del 82, la situació de manca de tresoreria i les vagues de personal feren que dos vaixells ja començats quedaren oxidant-se a l'escar d'UNL: un *ferry* per a la Transmediterrànea i un transbordador de

misos de risc en UNL, cosa que el portaria a frenar les actuacions comercialment il·legals d'AESA.

El govern, amb el Central

A finals de setembre del 82, l'objectiu buscat pel Central es feia realitat i el Consell de Ministres, amb l'informe previ de la comissió delegada per a afers econòmics, aprovava la concessió d'una part dels suports financers per a UNL necessaris en la realització del pla de viabilitat de l'empresa. L'esmentat pla consistia en la concessió de forma immediata de 2.250 milions de pessetes en crèdits oficials —amb els quals pagar els 450 milions que es devien als treballadors— i l'aportació de crèdits i avals a mig termini per valor de

Construir vaixells que ningú no vol / Franco i Oscar

gasos lleugers per al Brasil. En aquells moments, s'afirmava que, dels 2.000 milions necessaris per a posar en marxa la companyia, el grup del Central estava disposat a assumir el risc d'eixamplar la seua participació a 1.000 milions, però amb la condició que l'administració pública entràs en el finançament de l'empresa amb 1.000 milions més.

A partir d'aleshores, quedava clara l'estratègia de Banco Central: convençut que la clau del problema d'UNL, al marge del necessari ajust de plantilla, estava en la competència deslleial a què eren sotmeses les drassanes pel grup estatal AESA, per a afrontar la situació l'únic sistema segur era que l'estat assumís compro-

1.200 milions per a inversions en renovació tecnològica.

Per la seua banda, Banco Central es comprometia a augmentar la seua participació en els riscos de l'empresa en 1.500 milions de pessetes, després d'haver adoptat l'acord amb l'Administració de cancel·lar automàticament un crèdit pendent de venciment per un valor superior a 500 milions.

Abril i Broseta

Corrien temps pre-electorals i l'avui president d'UNL, Fernando Abril, figurava de cap de llista d'UCD per la circumscripció de València. Encara que a Madrid els homes que havien col·laborat amb

Suárez anaven cap per avall, Fernando Abril tingué la suficient capacitat de pressió per a aconseguir que el ministre d'Indústria, Ignacio Bayón, acceptàs en part el risc de participar en la salvació de l'empresa. El gran beneficiat de l'operació, és clar, va ser l'accionista majoritari, Banco Central, el qual no tardaria a agrair a Abril els serveix prestats, nomenant-lo president d'UNL.

El següent pas en el pla d'ajust va ser la suspensió de pagaments presentada l'1 d'octubre de 1982 per UNL, declarant un passiu superior als 7.750 milions. La presentació d'aquesta suspensió havia estat «pactada» amb el comitè d'empresa i tenia per objecte impedir que cap dels creditors de la companyia no iniciàs un embargament.

Es tractava així, entre altres coses, de dotar-se d'una clàusula especial de salvaguarda per a poder disposar lliurement de la tresoreria que l'administració pública havia de lliurar a l'empresa, pagar les nòmines pendents als treballadors, i tenir sempre garantit el Banco Central el cobrament dels crèdits atorgats a UNL.

En aquesta operació té un protagonisme especial l'altre gran personatge que es vincularà a la trajectòria d'UNL amb la formació del «comitè de salvament» que presidirà Abril: Manuel Broseta. Broseta, fins aquell moment, malgrat tenir línia directa amb el president del Central, Alfonso Escàmez, havia romàs a l'ombra. De fet, arribà a desmarcar-se d'UCD a finals d'octubre del 1982, però quan després de les eleccions es crea el nou grup de direcció de les drassanes valencianes, sorprenentment per a l'opinió pública, és designat vice-president de la companyia.

Aleshores es cregué que la nominació de Broseta era la resposta a una petició formulada per Abril a Alfonso Escàmez, quan la realitat era ben distinta. Era Broseta qui havia donat la seua opinió favorable a Escàmez respecte a l'opció de Fernando Abril.

En aquestes condicions, arribem a maig del 83, ja amb un govern socialista a la Moncloa, quan es designa un nou grup responsable d'UNL presidit per Abril i amb Broseta com a vice-president. Junt a ells, s'incorporarà de la mà de Broseta un altre dels advocats amb *cachet* a València al món dels negocis, Vicente Urios.

Una gran empresa, una gran crisi / Francesc i Cosar

Per a Fernando Abril, la presidència d'UNL representa l'agraïment de Banco Central pels serveis prestats com a polític

Escàmez inclou en el grup una persona de la seua total confiança, Alfredo Pardo, provinent de CEPESA, i el cinquè home clau és el nou director general, José Peral, també vinculat des de sempre al grup de Banco Central.

Posició del grup dirigent

La trajectòria d'aquest nou grup ha girat a l'entorn de diversos eixos: en primer lloc, allò que podria anomenar-se normalitzar les relacions laborals dins l'empresa, aconseguir l'aprovació d'un expedient de regu-

lació temporal de plantilla que afecta més del 60% dels quasi dos mil treballadors d'UNL. A nivell financer, l'aportació de diners públics i el finançament de Banco Central han permès a l'empresa de funcionar normalment, a pesar de la suspensió de pagaments ara vigent. Des del punt de vista de producció i comercialització, la cartera de comandes d'UNL ha millorat en aquests mesos sensiblement, encara que s'ha mantingut sempre dins les limitacions objectives que imperen avui al mercat. Pel que fa a les relacions d'UNL amb

posa el pagament ajornat en vuit anys, sense interessos, els tres primers de carència i dividint l'import del deute entre els cinc següents.

Per als creditors ordinaris, es donen tres opcions diferents. La primera consisteix a cobrar en dotze anys, els set primers de carència i la resta a parts proporcionals cada any sense interessos. La segona, a transformar el deute pendent en capital de la societat, amb les accions valorades segons el valor nominal. La tercera fórmula consisteix en l'anomenat crèdit participatiu, segons el qual els creditors que s'hi acullen cobraran durant els vuit primers anys l'1% del seu deute i a partir de nové l'any fins al 25; la resta, amb interessos, que es fixaran segons els beneficis de l'empresa i que, en qualsevol cas, no superaran en un punt l'índex de preus al consum.

Convèncer els creditors

En aquests moments, està a punt de saber-se si UNL aconseguirà convèncer els seus creditors perquè signen aquest pla de reflatament, per bé que, la clau del procés, la té l'administració socialista, ja que entre els creditors preferents que disposen de dret de veto per a l'alçament de la suspensió de pagaments hi ha el Ministeri d'Hisenda i la Seguretat Social. Es dona per descomptat que l'altre gran creditor preferent, el grup de Banco Central, acceptarà alguna de les fórmules exposades. Si Abril i Broseta aconseguixen convèncer (i en això estan ara mateix) Boyer i Almunia perquè accepten aquestes dures condicions abans que acabe l'any, UNL podria açar la suspensió de pagaments.

L'altre gran repte que queda per realitzar, l'ajust de plantilla a la baixa, se'l reserva Fernando Abril per a després de l'alçament de la suspensió de pagaments. Necessàriament haurà d'asseure's a negociar amb el comitè d'UNL, i en aquestes negociacions cada part jugarà les seues bases, però del que no hi ha el menor dubte és que tot l'esforç fet pel grup directiu de les drassanes (suspensió de pagaments, negociació amb els creditors, negociació amb l'administració socialista, etc.) està mancat de sentit si no s'aconsegueix la manera d'estabilitzar la plantilla d'UNL al voltant dels mil o mil dos-cents treballadors.

L'empresa estatal AESA, sense arribar a obtenir la solució definitiva als problemes (no resulta fàcil la negociació amb Pedro Sancho, director de la divisió naval de l'INI), sí que és cert que han millorat sensiblement, i han desaparegut en una gran mesura les pràctiques de competència deslleial que patia UNL per part d'AESA.

Encara hi ha molt a fer

Malgrat tot, dos són encara els temes pendents que ha de solucionar

Unión Naval: açar la suspensió de pagaments i procedir a l'ajust definitiu de plantilla a la baixa. Respecte al primer, el consell d'administració de les drassanes valencianes ha presentat una oferta als seus creditors qualificada com de «molt dura» en comparació amb les existents fins al moment.

Els creditors d'UNL han estat dividits en preferents i ordinaris, segons siga el volum del deute i la naturalesa jurídica del creditor.

Per als preferents, als quals es deuen més de 3.294 milions, es pro-